

Notitie

Contactpersoon	
Datum	29 maart 2024
Kenmerk	1277866

Omgevingsvergunning VTE 2024 onderdeel natuur

1 Inleiding

In 2021 is door TAUW een uitgebreid overzicht gegeven van natuuronderzoeken op Vliegveld Twenthe Evenementenlocatie, hierna VTE (TAUW, 2021). In deze rapportage zijn tevens de effecten beoordeeld van de beoogde ontwikkeling in het kader van een nieuw bestemmingsplan, dat vorig jaar door de Raad van State is vernietigd. Voor een deel van de activiteiten die dit bestemmingsplan mogelijk maakte is na de vernietiging van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning aangevraagd om af te wijken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder c Wabo (omgevingsvergunning met projectafwijakingsbesluit). Het betreft het gebruik van het terrein als evenementenlocatie. Ten behoeve van deze aanvraag heeft Eelerwoude het onderzoek naar beschermde flora en fauna op het VTE-terrein geactualiseerd.

Deze notitie beoordeelt de aangevraagde activiteiten op mogelijke effecten op beschermde soorten. De eerder uitgevoerde onderzoeken van TAUW zijn hiervoor als basis gebruikt, aangevuld met de actualisatie van aanwezige beschermde soorten door Eelerwoude (2024). Er wordt beoordeeld welke maatregelen uit de eerdere onderzoeken nog relevant zijn, of aanvullende maatregelen nodig zijn en tenslotte of een vergunning noodzakelijk is voor het onderdeel natuur.

2 Activiteiten

2.1 Voorgeschiedenis

In 2003 heeft het kabinet besloten om de militaire luchtmachtbasis Twenthe te sluiten. Met het daadwerkelijk beëindigen van de functie van militaire luchtmachtbasis Twenthe op 1 januari 2008 zijn naar schatting 2.500 (directe en indirecte) banen verloren gegaan in Twente en is een gebied van ruim 500 hectare in het hart van het stedelijke gebied van Twente beschikbaar gekomen voor nieuwe functies. Het gebied is sinds 2008 in ontwikkeling van een besloten militair terrein naar een grotendeels open en toegankelijk gebied met nieuwe functies.

In 2014 is circa 50 hectare van de voormalige vliegbasis Twenthe in eigendom overgedragen aan [REDACTED]. Het gaat om de deelgebieden De Strip, Oostkamp, de Bunkerstrip en het platform ten noorden van de oude luchthaventerminal. Het gebied maakt onderdeel uit van de 'Integrale gebiedsontwikkeling Luchthaven Twenthe'. In deze integrale gebiedsontwikkeling is voor dit gebied een evenementenlocatie beoogd. Het terrein wordt door De Strip B.V. geëxploiteerd onder de naam Vliegveld Twenthe Evenementenlocatie (VTE).

De exploitatie van de evenementenlocatie is gestart op grond van een tweetal omgevingsvergunningen om af te wijken van het bestemmingsplan Buitengebied 1996. Voor de exploitatie van de locatie Hangar 11 is op 7 december 2014 een vergunning verleend (hierna: 'PAB Hangar 11'). PAB Hangar 11 is onherroepelijk. Voor locatie De Strip is op 11 juli 2016 een vergunning verleend (hierna: 'PAB De Strip'). Als onderdeel van de gebiedsontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twenthe is in maart 2018 vervolgens het bestemmingsplan 'Voormalige vliegbasis Twenthe – Midden' vastgesteld. Medio 2019 is het bestemmingsplan echter door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) vernietigd. Het bestemmingsplan was voor de toets aan het Natura 2000-gebiedsbeschermingsrecht gebaseerd op de landelijke Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State de uitspraak gedaan dat het PAS niet als basis mag worden gebruikt voor toestemming voor activiteiten die extra stikstofuitstoot veroorzaken. Alle vergunningen en plannen in Nederland die hierop waren gebaseerd, en waartegen beroepszaken liepen, zijn vervolgens vernietigd. Dat geldt ook voor het bestemmingsplan 'Voormalige vliegbasis Twenthe – Midden'. Ook PAB De Strip is in het kielzog van de PAS-uitspraak vernietigd door de Raad van State.

In 2021 is het bestemmingsplan 'Voormalige Vliegbasis Twenthe - Midden 2021' vastgesteld, rekening houdend met de PAS-uitspraak en met de Beleidsregels intern en extern salderen van de provincie Overijssel. In december 2023 heeft de Raad van State dit bestemmingsplan en bijbehorende vergunningen vernietigd omdat de onderbouwing van de stikstofdepositie niet in stand kon blijven. Dit hield hoofdzakelijk verband met het feit dat inmiddels door de Raad van State was geoordeeld dat de bouwvrijstelling geen stand kon houden en dat externe saldering alleen is toegestaan indien de ruimte niet reeds nodig is voor de noodzakelijke instandhoudingsmaatregelen (daarvoor kon op dat moment door de provincie geen onderbouwing worden gegeven). Ook had de Raad van State vragen bij het ontbreken van een registratie en het gebruik van een transferium. Als gevolg van de uitspraak is op dit moment – in afwachting van ontwikkelingen in het landelijk en provinciaal stikstofbeleid – een evenementenlocatie in de omvang die was voorzien in de vernietigde bestemmingsplannen, niet mogelijk.

Naar aanleiding van de bovenstaande uitspraken is nader onderzoek gedaan naar de exploitatie van de evenementenlocatie die op dit moment mogelijk is binnen het huidige stikstofkader. Dit heeft geresulteerd in onderhavige aanvraag die ziet op een kleinschaliger exploitatie dan was voorzien in de bestemmingsplannen uit 2018 en 2021. De aanvraag ziet uitsluitend op het gebruik van het terrein als evenementenlocatie. De aanvraag heeft geen betrekking op: het slopen van gebouwen, het realiseren van nieuwbouw, het aanleggen van verhardingen, opslag (met uitzondering van bier), leisure en het gebruik van vuurwerk. De op het terrein beoogde activiteiten worden nader toegelicht in par. 2.2.

2.2 Beoogde situatie projectgebied

Zoals in paragraaf 2.1 is aangegeven, ziet de aanvraag uitsluitend op het gebruik van het terrein als evenementenlocatie, en heeft deze geen betrekking op: het slopen van gebouwen, het realiseren van nieuwbouw, het aanleggen van verhardingen, opslag (behalve de opslag van bier), leisure, en het gebruik van vuurwerk.

De aangevraagde activiteit is het organiseren en faciliteren van eenmalige evenementen op de VTE-locatie. Bij evenementen gaat het om activiteiten, al dan niet in tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve, culturele, religieuze, recreatieve en/of sportieve of daarmee gelijk te stellen doeleinden, al dan niet met overnachten, zoals:

- a. openbare evenementen, onder te verdelen in:
 1. publieksevenementen, zoals een consumentenbeurs, markt/braderie, parade/optocht, presentatie/demonstratie, tentoonstelling, concert, wedstrijd of festival.
 2. zakelijke evenementen, zoals vakbeurzen, congressen met een openbaar karakter.
- b. niet-openbare bedrijfsevenementen (op uitnodiging of impliciet voorbehouden aan bepaalde sector/netwerk), zoals congressen, symposia, netwerkborels, productpresentaties en testactiviteiten.
- c. private feesten en partijen, zoals bruiloften, jubilea, verjaardagsfeesten e.d.
- d. zakelijke besloten kleinere bijeenkomsten op locatie, zoals vergaderingen, kleine symposia, hei-sessies, cursusdagen e.d.

Onder de aangevraagde activiteit zijn onder meer begrepen:

- maximaal drie dagen per jaar een grootschalig verkoopevenement, waarbij het verkoopevenement niet langer dan twee dagen duurt, exclusief op- en afbouw. Onder grootschalig verkoopevenement wordt verstaan een evenement, waarbij de verkoop centraal staat en de verkoopactiviteiten niet zonder meer ondergeschikt zijn aan de hoofdactiviteit, zoals een boekenfestijn, automarkt of modebeurs, met een bovenlokaal en, op basis van de schaal of de bijzondere aard van het aanbod, bijzonder karakter.
- een dag per jaar een evenement waarbij op de evenementenlocatie activiteiten met voertuigen met verbrandingsmotoren plaatsvinden. Dit gebruik van motorvoertuigen voor recreatieve doeleinden is beperkt tot een dag per jaar en minder dan 8 uur per dag.
- twee dagen per jaar een grootschalig muziekevenement. Grootschalige evenementen vinden plaats tussen 10.00 uur en 23.00 uur, dan wel tussen 10.00 uur en 01.00 uur wanneer de volgende dag een zaterdag, zondag of een algemeen erkende feestdag is.
- kamperen in het kader van een evenement. Dit kamperen vindt plaats op verhardingen en/of grasvelden. Overnachten kan ook plaatsvinden in gebouwen.

Op de bunkerstrip vinden uitsluitend geluidsarme activiteiten plaats zoals wandelingen, workshops, kleine borrels, obstacle run e.d. Op de bunkerstrip vinden geen evenementen met muziek of andere versterkte geluidsbronnen plaats. Voorts vindt in de bunkers op de bunkerstrip opslag van bier plaats. Deze activiteit maakt reeds langjarig onderdeel uit van de activiteiten op het terrein.

3 Effecten op beschermde soorten

Door TAUW zijn in 2021 alle mogelijke effecten onderzocht van alle activiteiten die het bestemmingsplan uit 2021 mogelijk maakte. De vergunningaanvraag heeft betrekking op een klein deel van deze al onderzochte activiteiten, en ziet alleen op het gebruik van het terrein als evenementenlocatie, en dan ook nog eens in veel minder intensieve vorm dan onderzocht in het kader van het bestemmingsplan uit 2021. In de notitie van Eelerwoude uit 2024 staat de actuele situatie beschreven aangaande beschermde soorten. Eelerwoude trekt in deze notitie de conclusie dat het gebruik als evenementenlocatie niet leidt tot andere, afwijkende effecten dan eerder getoetst en beschreven. TAUW onderschrijft deze conclusie. Gelet op de mogelijk aanwezige soorten en de maatregelen (zie paragraaf 4) is er geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet. Voor het onderdeel beschermde soorten is daarom geen vergunning nodig. Dit wordt hierna per relevante soortgroep toegelicht.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn twee burchten van das aanwezig (Eelerwoude 2024). De aanwezigheid van twee burchten van das is al eerder vastgesteld en hiervoor zijn maatregelen opgenomen. Uit voorzorg is in eerdere onderzoeken uitgegaan dat sprake was van twee hoofdburchten. Uit nader onderzoek van Eelerwoude blijkt dat het twee bijburchten betreft. De maatregelen zijn afgestemd op de functie van hoofdburchten en volstaan met zekerheid voor twee bijburchten. In paragraaf 4 staan de relevante maatregelen voor das opgenomen. Voor de overige soorten grondgebonden zoogdieren zijn er geen wijzigingen opgetreden: steenmarter, bunzing, egel, eekhoorn, hermelijn en wezel kunnen in het gebied voorkomen. Hiervoor zijn in eerdere onderzoeken al maatregelen voor vastgesteld op effecten te voorkomen, deze maatregelen zijn daarom ook geldig voor de aangevraagde activiteiten. De maatregelen staan in paragraaf 4 benoemd.

Vleermuizen

Uit de notitie van Eelerwoude blijkt dat de situatie voor vleermuizen niet is veranderd. De bekende verblijfplaatsen zijn nogmaals bevestigd. Maatregelen om effecten op verblijfplaatsen en leefgebieden van vleermuizen te voorkomen zijn nog steeds noodzakelijk. Deze staan in paragraaf 4 genoemd.

Broedvogels

Zoals in het meest recente monitoringsrapport wordt geconcludeerd, is het aantal broedvogelsoorten over de periode vanaf 2018 vergelijkbaar en is het totaal aantal territoria flink gestegen (in Eelerwoude 2024). Wanneer we kijken naar de soorten met jaarrond beschermde nesten dan blijkt buizerd jaarlijks binnen het plangebied aanwezig met een nestlocatie op De Strip en een tweede nestlocatie in het bosgebied net buiten Oostkamp (in Eelerwoude 2024). Huismus blijkt in een stabiel aantal aanwezig in het poortgebouw bij de ingang van het evenemententerrein en soms vestigt zich een paartje elders, zoals in 2023 in een gebouw op Oostkamp. Nieuw (in 2023) is de aanwezigheid van een territorium, respectievelijk een nestlocatie van bosuil en torenvalk. De zwarte specht heeft jaarlijks een territorium op de Lonnekerberg, buiten het plangebied. Oehoe en sperwer zijn na 2019 niet meer binnen het VTE-terrein vastgesteld. Van de zgn. 'categorie 5-vogelsoorten' tot slot, moet over de periode 2021-2023 de vestiging van groene specht (2 paar) en middelste bonte specht (1 paar) vermeld worden. Kwartel is niet waargenomen. (Eelerwoude 2024).

De mogelijke effecten op deze soorten zijn niet anders dan in eerdere rapporten (uitgebreid) is behandeld. Door maatregelen zijn effecten en overtreding van de wet te voorkomen. Deze staan in paragraaf 4 genoemd. Door TAUW zijn alle mogelijke effecten in kaart gebracht van alle activiteiten die het bestemmingsplan uit 2021 mogelijk maakte. De vergunning wordt nu aangevraagd voor een klein deel van deze al onderzochte activiteiten, namelijk het gebruik van het terrein als evenementenlocatie, en dan ook nog eens in minder intensieve vorm dan onderzocht in het kader van het bestemmingsplan. Een voortzetting van het gebruik als evenementenlocatie leidt niet tot andere, afwijkende effecten anders dan al eerder is getoetst en beschreven. De monitoring wordt in 2024 voortgezet, zodat eventuele effecten tijdig worden opgemerkt en maatregelen kunnen worden getroffen.

Reptielen en amfibieën

In 2022 is in het kader van monitoring op vijf locaties binnen het plangebied onderzoek naar levendbarende hagedis uitgevoerd. Aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied was al bekend en het onderzoek bevestigde dat de soort nog steeds op diverse plaatsen voorkomt, zowel binnen De Strip als binnen de deelgebieden van Oostkamp en de Bunkerstraat (in Eelerwoude 2024). De situatie voor levendbarende hagedis is daarom niet veranderd. Het leefgebied van deze soort wordt niet gebruikt voor de aangevraagde activiteiten. Bovendien worden bij grootschalige buitenevenementen van tevoren potentiële leefgebieden van beschermde soorten in kaart gebracht door ter zake kundige (zie paragraaf 4), dit geldt ook voor leefgebieden van levendbarende hagedis. Op aanwijzing van een ter zake kundige kunnen deze locaties worden ontzien met bijvoorbeeld hekken. Effecten op levendbarende hagedis zijn daarom uitgesloten.

Al enige tijd werd de vestiging van kamsalamander binnen het VTE-terrein verwacht. Uit monitoring van de aangrenzende NNN bleek dat de soort zich hier in de afgelopen jaren langzaam, maar gestaag uitbreidde. Bij het bemonsteren van waterelementen binnen het plangebied in 2022 werden twee wijfjes gevangen in een ondiepe, natte laagte op De Strip (Eelerwoude, 2024). Gelet op het type waarneming en het tijdstip van de waarneming gaat het om een voortplantingswater. Het leefgebied van kamsalamander (zowel voortplantingswater als

landhabitat) wordt niet gebruikt voor de aangevraagde activiteiten, hierdoor worden geen effecten verwacht. Bovendien wordt bij grootschalige buitenevenementen van tevoren potentiële leefgebieden van beschermde soorten in kaart gebracht door een ter zake kundige (zie paragraaf 4), dit geldt ook voor leefgebieden van kamsalamander. Op aanwijzing van een ter zake kundige kunnen deze locaties worden ontzien. Voor kamsalamander op de al eerder bekende locaties zijn door TAUW in 2021 al maatregelen vastgesteld, deze blijven gelden en zijn in paragraaf 4 benoemd. Effecten op kamsalamander zijn daarom uitgesloten.

Overige beschermde soorten

In de periode vanaf 2021 zijn bij de jaarlijkse monitoringsonderzoeken op het VTE-terrein – behalve de hiervoor genoemde soorten - geen andere beschermde soorten waargenomen dan al eerder beschreven of al bekend uit eerdere onderzoeken. Voor deze soorten heeft TAUW al eerder maatregelen vastgesteld om effecten te voorkomen. De relevante maatregelen staan in paragraaf 4 benoemd. Gelet op deze maatregelen zijn effecten uitgesloten.

Conclusie aanwezige soorten

Gelet op de mogelijk aanwezige soorten en de maatregelen (zie volgende paragraaf) is er geen sprake van een overtreding van de Omgevingswet. Voor het onderdeel beschermde soorten is daarom geen Omgevingsvergunning nodig.

4 Maatregelen

In de onderzoeken van TAUW (zie TAUW 2021) staan maatregelen genoemd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Deze maatregelen waren nodig voor alle activiteiten die het bestemmingsplan uit 2021 mogelijk maakte. De vergunningaanvraag ziet uitsluitend op het gebruik van de locatie en op een veel kleinschaliger exploitatie dan dit bestemmingsplan. VTE wil echter de maatregelen die relevant waren voor de exploitatie onder het bestemmingsplan, ook in de aangevraagde situatie voortzetten. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

4.1 Maatregelen VTE-terrein algemeen:

- De uitstraling van licht vanuit kantoren, werkplaatsen en straatverlichting naar de omgeving moet worden beperkt. Dit kan door de lampen van speciale armaturen te voorzien en kantoorramen daar waar ecologisch relevant 's avonds en 's nachts te blinderen.
- Lichtinvloed van evenementen dient niet meer te bedragen dan 0,5 lux op de Lonnekerberg en het NNN.
- Bij voorkeur wordt voor straatverlichting en buitenverlichting, licht in het roodkleurige of amberkleurige spectrum gebruikt, omdat dit het minste negatieve effect op vleermuizen heeft.
- Het direct aanlichten van (invliegopeningen van) vleermuisverblijfplaatsen wordt voorkomen door lampen niet direct op deze verblijfplaatsen te richten. Datzelfde geldt voor het voorkomen van aanlichten van vogelnesten.
- In de periode van januari tot en met augustus wordt maandelijks een broedvogelcheck

uitgevoerd en worden op basis daarvan kwetsbare delen afgehekt.

- Bij grootschalige buitenevenementen worden van tevoren potentiële leefgebieden van beschermde soorten in kaart gebracht door ter zake kundige. Op aanwijzing van ter zake kundige kunnen deze locaties worden ontzien met bijvoorbeeld hekken of vergelijkbare methode waardoor bezoekers deze terreinen niet kunnen betreden.
- In het migratieseizoen van kamsalamanders worden mitigerende maatregelen genomen om verkeersslachtoffers op de Grefteberghoekweg te voorkomen. Deze kunnen worden voorkomen door de Grefteberghoekweg (ter hoogte van de artiesteningang) met amfibieënschermen af te zetten en kamsalamanders handmatig de weg over te zetten. Een alternatieve en duurzamere oplossing is het aanleggen van een amfibieëntunnel, inclusief amfibieënschermen langs de weg, ter hoogte van de poel. Uit onderzoek van Eelerwoude blijkt dat de kamsalamander de laatste jaren in de poel bij de shelter van De Strip voorkomt. De populatie heeft zich dus uitgebreid. Dit nieuwe leefgebied wordt niet gebruikt tijdens de activiteiten en direct bij de poel is tevens geschikt landhabitat aanwezig, hiervoor hoeven de kamsalamanders geen wegen over te steken. Maatregelen zoals voor migrerende kamsalamanders bij de Grefteberghoekweg, zijn op deze locatie niet noodzakelijk.
- Leefgebied van de kamsalamander wordt niet verlicht of betreden.
- De evenementenlocatie is omheind.

4.2 Maatregelen 2 evenementdagen VTE-terrein:

- Geen evenementdagen van 15 maart tot 15 mei
- Maximaal 2 evenementdagen in de periode van 15 mei tot 1 juli

Het is nodig om, met in achtname van de hiervoor genoemde voorwaarden, een verlichtingsplan te maken voor het VTE-terrein en de toegangsroutes, dat effecten op vleermuizen door licht voorkomt. Bij afwijking daarvan moet voor het betreffende evenement een verlichtingsplan worden gemaakt om effecten door licht op vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen te voorkomen. Tenminste de volgende verlichtingsmaatregelen dienen te worden getroffen:

- vleermuisvriendelijke terreinverlichting
- verlichting niet gericht op vleermuisverblijfplaatsen en omringende bosranden
- verlichting zoals podiumverlichting mag buiten de Evenementenlocatie Vliegveld Twenthe (in de Lonnekerberg) geen verlichtingssterkte groter dan 0,5 lux veroorzaken

Omdat verblijfplaatsen en vliegroutes kunnen wijzigen is het belangrijk steeds een actueel overzicht te hebben voor het evenemententerrein. Mitigatiemaatregelen, zoals amfibieënschermen en voorzieningen voor de preventie van verkeersslachtoffers, die geplaatst worden in het kader van de inrichting van het terrein mogen niet verwijderd worden tijdens de evenementendagen

4.3 Specifieke maatregelen:

Bunzing, egel, hermelijn, wezel

- Grootschalige buitenevenementen: van tevoren potentiële leefgebieden in kaart brengen door ter zake kundige. Op aanwijzing van ter zake kundige deze locaties ontzien met bijvoorbeeld hekken of vergelijkbare methode waardoor bezoekers deze terreinen niet kunnen betreden.

Oehoe

- Voorafgaand aan werkzaamheden in bospercelen, elk grootschalig buitenevenement in de periode januari t/m augustus: van tevoren plangebied onderzoeken door ter zake kundige op nesten van oehoe. Indien aanwezig bepaalt de ter zake kundige een aan te houden afstand. Binnen deze afstand vinden geen activiteiten plaats totdat de ter zake kundige heeft geconstateerd dat de oehoe niet meer op de locatie aan het broeden is.

Das

Voor de boszones met een dassenburcht gelden de volgende maatregelen:

- In deze boszones kappen/rooien van bomen en struweel niet toegestaan.
- De boszones met de burchten worden voorafgaand aan grootschalige buitenevenementen ontoegankelijk gemaakt voor bezoekers. Dit is eenvoudig te bewerkstelligen door het gebruik van hekken en/of dichte takkenrillen in de bosranden met voldoende opening aan de onderkant. Dit gebeurt onder begeleiding van een deskundige waarbij zorg gedragen wordt dat de foerageergebieden bereikbaar blijven.
- Voor het zuidelijk deel van de Bunkerstrip gelden de volgende maatregelen:
 1. Gebruik van de bunkers is toegestaan.
 2. Evenementen zijn toegestaan van zonsopgang tot zonsondergang.
 3. Gebruik van bestaande verharding is toegestaan van zonsopgang tot zonsondergang.
 4. Er is buiten de bunkers geen verlichting toegestaan.
 5. Het kappen van bomen en het verwijderen van onderbegroeiing is niet toegestaan.